

blev holdt, og hvori der forekom mig at være særdeles Meget, der fortjener Overveelse, har jeg betænkt at tage det Underendringsforslag, jeg har stillet under Nr. 10 til Vit. b, tilbage, idet jeg nemlig mellem 2den og 3die Behandling skal gjøre mig Umage for at konferere med forskjellige ærede Medlemmer om at optage et Forslag, som kunde tilfredsstille Alle mere end dette. Men det haaber jeg dog maa være klart af de Forhandlinger, der allerede have fundet Sted, at der er en Erkjendelse af, at Skolevæsenet har en ganske anden Betydning i de større Kjøbstæder end i de smaa, at de store Offre, der bringes i de store Kjøbstæder for at tilvejebringe en Undervisning langt udover, hvad Lovgivningen fordrer, vel kunde fortjene en større Myndighed end den, som tillægges de mindre Kommuner. Jeg skal, som sagt, gjøre mig Umage for at finde en Form for, hvorledes denne Afstillelse mellem Kommunerne efter deres Udgifter til Skolevæsenet kan ske med Hensyn til den Myndighed, der tillægges dem, og indbringe Forslag derom til 3die Behandling.

Førmanden: Jeg maa spørge, om Nogen optager Underendringsforslaget. (Ophold). Da dette ikke er Tilfældet, bortfalder det, og dermed bortfalder tillige det dertil af det 7de Medlem for 2den Kreds stillede Underendringsforslag.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsministeriet: Jeg skal være meget fort med Hensyn til min Omtale af de første af det ærede Udvalg foreslaaede Paragrafer, idet de henhøre til dem, om hvilke der ved min Forhandling med Udvalget er fremkommet Overensstemmelse. Jeg vil kun med Hensyn til andet Stykke af §. d. gjøre opmærksom paa, at det vistnok vil være nødvendigt der at optage en Bestemmelse om, at den Lærer, der i Følge Loven af 1856 har opnaaet Alderstillaag, fremdeles vil beholde det, thi det vilde, paa Grund af den forandrede Beregning af Ancienniteten, kunne hælde, at en Lærer, der allerede havde opnaaet Alderstillaag, ellers vilde miste det. — Jeg skal dernæst omtale den sidste Paragraf, nemlig e, saa meget mere, som den ærede 1ste Landssthingsmand for 1ste Kreds (Krieger) usdørlig er gaaet ind derpaa. Det vil være en bekendt Sag, at der under de tidligere Forhandlinger om en Lov, vedrørende Almueskolevæsenet, saavel i dette Thing som i Folkethinget har været fremsat Forslag om en anden Fremgangsmaade med Hensyn paa Skolelæreres Entledigelse med Pension, end den almindelige, og at det navnlig har været erkjendt baade i dette og i det andet Thing, at det var ønskeligt, maatte meget ønskeligt, at der skete Afvigelse i den Henseende fra de iøvrigt gjældende Regler med Hensyn til Embedsmænds Pensionering. Det er naturligvis ikke undgaaet min Opmærksomhed ved Lovforslagets Udarbeidelse, at

saadanne Forslag vare fremkomne; men jeg var imidlertid ikke tilfredsstillet ved disse, idet det forekom mig, baade at de vare for omstændelige, og at deres Udførelse vilde medtage for lang Tid, og jeg var dernæst af den Mening, at det dog maatte kunde være det Bedste at opsætte at tage nogen Bestemmelse i den Henseende, indtil man enedes om en Bestemmelse med Hensyn til Embedsmænds Afstedigelse i det Hele. Det er nemlig anerkjendt, at det var ønskeligt, at der blev givet nærmere Bestemmelser om, hvorvidt Embedsmænd, hvis Embedsførelse gav Anledning til Klage, vare pensionsberettigede, eller ikke. Den Regel, som findes i Loven af 5te Januar 1851, og som det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds nylig har gjengivet, nemlig, at Embedsmænd ere berettigede til Pension, naar de afstediges paa Grund af Alder, Svagelighed eller andre dem utilregnelige Aarsager, bliver vanskeligt at fortolke med Hensyn til den sidste Bestemmelse: „andre dem utilregnelige Aarsager“, idet et subjektivt Skjøn her nødvendig tilsidt maa komme til at gjøre sig gjældende. Jeg skal tillade mig at nævne hvorledes Sagen stiller sig med Hensyn til Skolelærernes Pensionering efter den nuværende Lov. I Anordningen af 1814 findes der Regler for, hvorledes der skal gaas frem med Hensyn til Skolelærere, hvis Forhold give Anledning til Klage. Jeg skal her henvisse til den Regel, der findes for Landet — den indeholdes i Vilag B. § 3, og en tilsvarende Regel findes for Kjøbstæderne — som gaar ud paa, at, naar Skolekommissionen finder, at der er nogen Anledning til at klage over en Skolelærers Forhold, saa kan den tildele ham en alvorlig Rettesættelse og paalægge ham en Mulkt af 1—2 Rd. Forandrer Skolelæreren da ikke sit Forhold, kan Sagen bringes for Amtsskoleinspektionen, og den kan idømme ham en Bøde af 10 Rd., men desfor heller ikke denne Straf bærer Frugt, saa maa Sagen henvises til Amtsskoleinspektionen, og denne vil foranstalte Skolelæreren tiltalt paa hans Embede. Nu kom Loven af 1856 og henførte Skolelærernes Pensionering — efter at der var givet andre Regler med Hensyn til Pensioneringen, gjældende saavel for Lærere som for Læreres Efterladte — til de samme Regler, som ere indeholdte i Loven af 5te Januar 1851 eller i det Mindste i det Væsentlige de samme Regler, thi, som allerede bemærket, indtræder Pensionsretten først efter 10 Aars Tjeneste, og endvidere er der den Afvigelse her, at Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet bestemmer Pensionen endelig i Forhold til Reguleringssummen, saaledes at der altsaa ikke kan være Spørgsmaal om Sag i Anledning af Pensionens Størrelse — hvad der, som bekendt, kan være Tale om med Hensyn paa Embedsmænds Pensioner. Derved, at Loven af 1856 henførte Lærernes Pensionering til de samme Regler, som ere indeholdte i Loven af 1851, og